

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Koulutus

Tiede

Kulttuuri

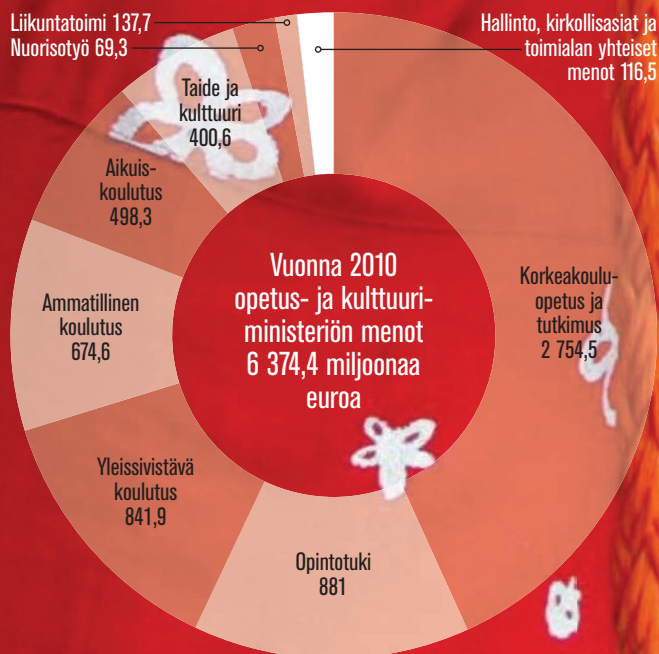
Liikunta

Nuoriso

VUOSIKATSAUS 2010



OSAAVA JA LUOVA SUOMI





Osaamisen, luovuuden ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen ovat keskeisessä roolissa Suomen hyvinvoinnin ja menestyksen turvaamisessa. Pääosa hallituskauden 2007-2011 koulutus- ja kulttuuripolitiikan hankkeista on toteutettu ja useat kehittämistoimet saatettiin loppuun. Laajat rakenteelliset uudistukset käynnistyivät käytännön tasolla, kun uudistunut yliopistolaitos ja uusi aluehallinto aloittivat toimintansa vuoden alussa.

Suomalaisnuorten PISA 2009 -tulokset lukutaidossa, matematiikassa ja luonnontieteissä ovat edelleen OECD-maiden kärkeä. Korkeakouluopintojen nopeuttamiseen etsittiin keinoja opinto-ohjauksen, opiskelijavalintojen ja opintotuen kehittämishankkein.

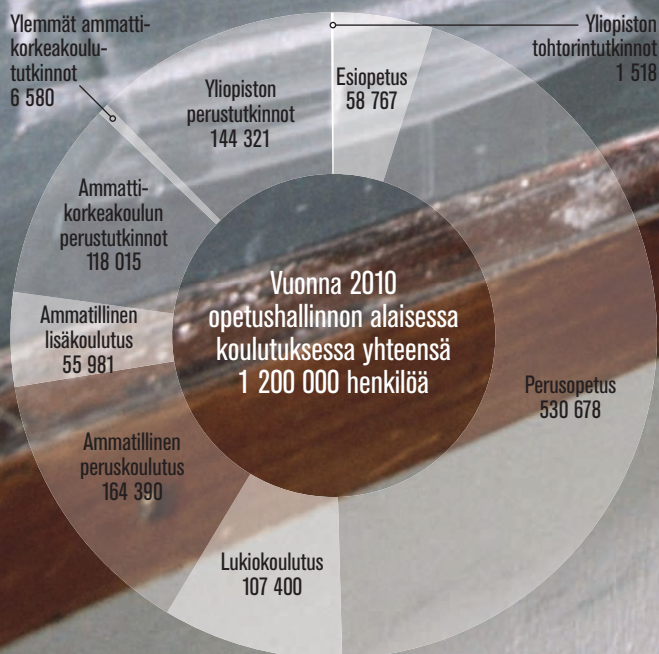
Kulttuuripolitiikan kehitykselle on luotu hyvät edellytykset. Taiteen ja kulttuurin rahoitus kasvoi koko vaalikauden, mikä on osoitus kulttuurin yhteiskunnallisen ja taloudellisen merkityksen lisääntymisestä.

Nuorisotyön määrärahat kasvoivat. Monialainen yhteistyö ja etsivä nuorisotyö tuottivat tulosta nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä. Liikuntaharrastusten edistäminen ja edellytysten luominen niille on ollut mahdollista liikuntamäärärahojen kasvun myötä.

Toukokuun alusta 2010 ministeriön nimi muuttui opetus- ja kulttuuriministeriöksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnassa painottuvat hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn edistäminen, tietoyhteiskuntakehityksen mahdollisuuksien hyödyntäminen, väestökehityksen ja alueellisen erilaistumisen vaikutusten huomioiminen palveluissa ja kansalaisten osallisuuden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen.

Toukokuu 2011
Opetusministeri Henna Virkkunen
Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin
Kansliapäällikkö Harri Skog

KOULUTUS TIEDE





Perusopetuksen laatua kehitettiin Perusopetus paremmaksi -ohjelmalla. Ammatillista koulutusta lisättiin edelleen. Yliopistot aloittivat toimintansa uuden yliopistolain mukaisesti. Uudistukset lisäsivät osallistumista aikuiskoulutukseen.

OPETUSRYHMÄT PIENEMMIKSI

Vuonna 2010 myönnettiin perusopetuksen opetusryhmien pienentämiseen 30 miljoonaa euroa. Suurten oppilasryhmien määrä on vähentynyt vuodesta 2008. Pääsääntöisesti yli 20 oppilaan ryhmien osuus väheni ja alle 20 oppilaan ryhmien osuus kasvoi.

Selvityksen mukaan keskimääräinen opetusryhmäkoko on pienentynyt hieman kaikilla luokka-asteilla. Keväällä 2010 keskimääräinen opetusryhmäkoko oli 1.–6. luokilla 19,2 oppilasta, kun vuoden 2008 keväällä luku oli 19,6. Ryhmät ovat pienentyneet eniten 4.–6. luokilla. Vuosiluokilla 7.–9. ryhmäkoot ovat hieman pienentyneet. Vuonna 2010 keskimääräinen ryhmäkoko oli 17,1 oppilasta, vuonna 2008 se oli 17,3 oppilasta.

KIUSAAMINEN KURIIN KIVA KOULU -OHJELMALLA

Kiusaaminen ja kiusatuksi joutuminen ovat lähes puolittuneet KiVa -kokeilukouluissa. Kouluyhteisöjen turvallisuutta edistävä KiVa Koulu -ohjelma on lisännyt kouluviihtyvyyttä ja -motivaatiota ja vähentänyt masentuneisuutta ja ahdistuneisuutta. 4–6 -luokkalaisten fyysinen kiusaaminen on ohjelman toiminta-aikana vähentynyt 53 prosenttia ja nettikiusaaminen puolittunut. Kiusaamistapauksia on kouluissa selvitetty oman tiimin voimin ns. selvittämiskeskusteluissa. Keskusteluihin osallistuneista oppilaista 98 prosenttia koki saaneensa apua.

KiVa Koulu -ohjelmassa on mukana yli 80 prosenttia peruskouluista.

YHTENÄISET LAATUKRITEERIT

Perusopetuksen laatukriteereiden tavoitteena on opetuksen korkean laadun ja monipuolisen tarjonnan turvaaminen sekä opetuksellisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien takaaminen lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on jakanut opetuksen järjestäjille perusopetuksen laatukriteereiden käyttöönottoon valtion erityisavustusta noin 3,3 miljoonaa euroa. Rahoitusta myönnettiin hakemusten perusteella 128 opetuksen järjestäjälle.

Oppilaat, opiskelijat ja tutkinnot ¹

	2006	2007	2008	2009	2010	Muutos 09-10
Esiopetus						
Opiskelijamäärä	57 930	57 510	56 650	57 745	58 767	1 022
Perusopetus						
Uudet opiskelijat	58 010	57 650	57 030	56 770	57 876	1 106
Päättötodistuksen saaneet	65 790	65 570	66 810	65 083	64 621	- 462
Opiskelijamäärä	568 720	560 610	551 710	536 776	530 678	- 6 098
Lukiokoulutus						
Uudet opiskelijat	39 544	39 395	38 744	38 054	38 000	-54
Suoritetut ylioppilastutkinnot ²	32 790	33 100	32 600	32 619	32 298	321
Opiskelijamäärä	114 140	112 390	110 180	108 480	107 400	- 1 080
Ammatillinen peruskoulutus ³						
Uudet opiskelijat	64 710	67 710	68 400	67 370	65 500	- 1 870
Suoritetut tutkinnot	37 280	38 860	39 110	42 520	43 500	980
Opiskelijamäärä ⁴	150 450	156 860	161 670	162 300	164 390	2 090
Ammatillinen lisäkoulutus ⁵						
Uudet opiskelijat	26 500	28 920	30 100	31 700	30 400	- 1 300
Suoritetut tutkinnot	16 160	16 350	16 700	17 300	17 900	600
Opiskelijamäärä oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa	28 389	28 048	28 000	28 900	28 800	- 100
Opiskelijamäärä oppisopimuskoulutuksessa	22 150	24 500	27 131	29 025	27 181	- 1 844
Ammattikorkeakoulun perustutkinnot						
Aloittaneet	32 370	32 120	32 920	33 676	34 305	629
Suoritetut tutkinnot	20 770	20 570	21 090	20 044	20 581	
Opiskelijamäärä	115 760	114 730	113 390	115 830	118 015	2 185
- josta ulkomaalaiset opiskelijat	4 600	5 400	6 294	6 962	-	-
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot						
Aloittaneet	1 220	1 770	1 990	2 308	2 722	414
Suoritetut tutkinnot	150	360	680	940	1 273	
Opiskelijamäärä	2 070	3 430	4 535	5 544	6 580	1 036
Yliopiston perustutkinnot						
Uudet opiskelijat	20 150	19 650	19 640	20 169	19 988	- 181
Suoritetut alemmat korkeakoulut.	3 810	5 880	13 876	10 775	12 300	1 525
Suoritetut ylemmät korkeakoulut.	13 130	13 880	21 825	10 535	14 384	3 849
Opiskelijamäärä	152 160	152 200	140 560	145 330	144 321	- 1 009
Yliopiston tohtoritutkinnot	1 410	1 520	1 527	1 642	1 518	- 124

1) Opetushallinnon alainen koulutus. Perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen uusia opiskelijoita, perusopetuksen päättötodistuksen saaneita ja ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen tutkinnon suorittaneita sekä ulkomaalaisia opiskelijoita koskevat luvut ovat vuoden 2010 osalta arvioita. Esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen sekä oppisopimuskoulutuksena järjestetyn ammatillisen lisäkoulutuksen opiskelijamäärät ovat valtionosuusjärjestelmän mukaisia opiskelijamääriä.

2) Ei sisällä I-lukioiden eikä Reifeprüfung -tutkintoja.

3) Sisältää ammatilliseen perustutkintoon johtavan oppilaitosmuotoisen ja oppisopimusmuotoisen koulutuksen sekä opetussuunnitelmaperusteisena että näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena.

4) Sisältää myös muun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijat.

5) Uudet opiskelijat ja suoritetut tutkinnot sisältävät ammatittutkintoon ja erikoisammattitutkintoon valmistavan oppilaitosmuotoisen ja oppisopimusmuotoisen koulutuksen.

PISA-TULOKSET EDELLEEN OECD-MAIDEN KÄRKEÄ

PISA 2009 -tutkimustulokset julkaistiin joulukuussa 2010. Suomalaisnuoret olivat lukutaidossa kolmanneksi parhaita Shanghain sekä Korean jälkeen. Suomalaisnuorten lukutaito on hieman heikentynyt, taso on silti OECD-maiden kärkeä. Matematiikan osaamisessa Suomi oli OECD-maista toiseksi paras ja kaikista osallistujista kuudenneksi paras. Luonnontieteiden osaamisessa suomalaisnuorten tulos oli Shanghain jälkeen toiseksi paras.

PERUSOPETUKSEN SAAVUTETTAVUUS

Perusopetuksen alueellinen saavutettavuus on aluehallintoverastojen arviointien mukaan pysynyt lähes samana valtakunnan tasolla tarkasteltuna seitsemän vuoden ajan ja on keskimäärin varsin hyvä. Kuntien väliset erot olivat edelleen suuria kaikilla alueilla. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävät lähes kaikki kunnat. Toimintaan osallistui yli 45 000 oppilasta.

Perusopetuksen jälkeen välittömästi koulutukseen sijoittuneiden osuus laski vuonna 2009 hieman edellisestä vuodesta. Silti lähes 97 prosenttia perusasteen päättäneistä sijoittui välittömästi koulutukseen. Vuoden aikana valmisteltiin perusopetuksen yleisiä tavoitteita ja tuntijakoa koskevat säädös- ja muutosesitykset, joista hallitus ei tehnyt päätöstä.

LUKIOKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEHDOTUKSET VALMISTUIVAT

Vuoden aikana valmisteltiin lukiokoulutuksen kehittämisehdotukset, jotka sisältävät rakenteellisia ja pedagogisia muutoksia koulutukseen. Tavoitteena on lukion vetovoimaisuuden ja laadun varmistaminen koko maassa sekä lukion roolin vahvistaminen korkeakouluopintoihin johtavana yleissivistävänä koulutuksena.

YLIOPPILASTUTKINNON KOEVALINNAT SELVITETTIIN

Toisen kotimaisen kielen kirjoittaneiden määrä on tasaisesti vähentynyt tutkintorakenteen muutoksen jälkeen. Vuositasolla toisen kotimaisen kielen kirjoittaneiden määrä on vuonna 2009 laskenut runsaaseen 68 prosenttiin. Matematiikan kirjoittaneiden osuus on noin prosenttiyksikön verran rakenne- ja muutosmuutosta edeltänyttä tasoa korkeammalla. Sen sijaan reaaliaineiden kokeen suosio on kasvanut tänä aikana runsaat viisi prosenttiyksikköä. Vierasta kieltä kirjoitetaan prosenttiyksikön verran vähemmän kuin viisi vuotta sitten.

LUKION OPINTO-OHJAUSTA KEHITETÄÄN

Ministeriö myönsi rahoituksen lukioden opinto-ohjauksen kehittämishankkeeseen 12 koulutuksen järjestäjälle. Jokaiselle lukio-opiskelijalle laaditaan jatko-opintoihin orientoiva henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Tavoitteena on kehittää toimiva ohjausmalli lukioden, korkeakoulujen, työvoimaviranomaisten ja työelämän yhteistyössä. Näin nopeutetaan nuorten siirtymistä toiselta asteelta korkeakouluopintoihin.

AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN LISÄPAIKKOJA

Ammatillista koulutusta lisättiin yhteensä 4 500 aloituspaikalla. Lisäykset kohdennettiin työvoimatarpeiden mukaan ja kasvukeskuksia painottaen tavoitteena erityisesti nuorten koulutukseen pääsyn turvaaminen, nuorisotyöttömyyden alentaminen, nuorten syrjäytymiskehityksen ennaltaehkäiseminen ja aikuisten koulutusmahdollisuuksien turvaaminen.

Vuonna 2008 ammatillisen koulutuksen keskeyttämisaste painui ensi kerran alle 10 %:n.

Ammatillisen peruskoulutuksen tutkintorakennetta uudistettiin vastaamaan paremmin työelämän osaamistarpeita. Tutkintojen perusteiden tarkistamisen yhteydessä ammattiosaimisen näyttöjen perusteet liitettiin osaksi tutkinnon perusteita. Vuonna 2010 tarkistettiin 30 perustutkinnon perusteet. Kertomusvuonna työelämäosaamisen kehittämisen koulutukseen osallistui yli 1 100 ammatillisen peruskoulutuksen opettajaa.

AMMATTISTARTTI VAKINAISTETTIIN

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 49 koulutuksen järjestäjälle luvan vakinaisen ammattistarttikoulutuksen järjestämiseen. Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavassa ja valmistavassa koulutuksessa, ammattistartissa, opiskeli lähes 1 500 opiskelijaa. Syksyn uusista ammattistartin opiskelijoista 73 % oli samana keväänä perusopetuksen päättäneitä, kun edellisenä syksynä osuus oli 65 %.

KORKEAKOULUT UUTEEN AIKAAN

Yliopistot siirtyivät vuoden 2010 alusta toimimaan uuden yliopistolain mukaisina itsenäisinä oikeushenkilöinä. Yliopistojen vakavaraisuuden tueksi luovutettiin valtion kiinteistövarallisuutta ja maksuvalmius turvattiin. Lisäksi varauduttiin valtion finanssisijoituksiin suhteessa yliopistojen keräämään yksityiseen pääomaan. Yliopistojen valtion rahoituksen kehitys sidottiin yliopistoindeksiin vuodesta 2011 lähtien.

Korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä jatkettiin. Yliopistoja on 16 – säätiömuotoiset Aalto-yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto ja 14 julkisoikeudellisia laitoksina toimivaa yliopistoa. Ammattikorkeakouluja on 25. Taideyliopistojen yhdistämistä selvitettiin vuoden aikana. Ammattikorkeakoulujen taloudellista ja hallinnollista asemaa, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan roolin vahvistamista selvitettiin myös.

Ammattikorkeakoulujen valtakunnallisten kehittämisverkostojen toiminta jatkui. Verkostot keskittyvät opiskelijan ja työelämän välisten suhteiden kehittämiseen, ammattikorkeakoulujen t&k -työn, ylempien amk-tutkintojen, ammattikorkeakoulujen opettajuuden ja kansainvälisen toiminnan kehittämiseen sekä ammattikorkeakoulujen yrittäjyyden edistämiseen.

Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian toteuttaminen kytkettiin osaksi korkeakoulujen käynnissä olevaa strategia-työtä. Kansainvälinen opiskelijavaihto kasvoi 12,5 % edellisvuodesta ollen 10 300.

Suomen oppimistulokset PISA-tutkimuksissa

	2003 toteutuma	2006 toteutuma	2009 toteutuma	Sijoitus OECD	Sijoitus Kaikki maat
Lukutaito	543	547	536	2.	3.
Matematiikka	544	548	541	2.	6.
Luonnontiede	548	563	554	1.	2.

PISA-ohjelmassa arvioidaan kolmen vuoden välein 15-vuotiaiden nuorten osaamista matematiikassa, luonnontieteissä ja lukutaidossa. Tutkimuksen sisällöllinen painopistealue vaihtuu tutkimuskerroittain. Vuoden 2009 PISA-tutkimuksessa painopistealueena oli lukutaito.

Perusopetuksen päättäneiden välitön sijoittuminen koulutukseen | %

	2005	2006	2007	2008	2009
Ammatilliseen koulutukseen sijoittuneet yht.	40,7	41,9	42,9	44,2	44,0
• perustutkintoon johtava koulutus	39,4	40,1	40,7	41,9	41,2
• valmistavat koulutukset	1,3	1,8	2,2	2,3	2,8
Lukiokoulutukseen sijoittuneet	53,3	51,1	50,8	50,6	50,2
Perusopetuksen lisäopetukseen sijoittuneet yht.	3,0	2,5	2,5	2,5	2,5
• peruskouluissa	2,5	2,0	2,0	2,0	2,0
• kansanopistoissa arvio	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Tutkintoon johtavat koulutukset yhteensä	92,7	91,2	91,5	92,5	91,4
Lisäopetus ja valmistavat koulutukset yhteensä	4,3	4,3	4,7	4,8	5,3
Yhteensä	97,0	95,5	96,2	97,3	96,7

KORKEAKOULUOPINTOJEN NOPEUTTAMINEN TAVOITTEENA

Korkeakouluopintojen tehokkuus ja laatu ovat olleet erityisen kehittämisen ja seurannan kohteena.

Yliopistot tehostivat opintojen etenemisen seurantaan. Tavoitteeseen, jonka mukaan kaikilla koulutusaloilla vähintään 75 % aloittaneista opiskelijoista suorittaa ylemmän korkeakoulututkinnon tavoiteajassa, ei päästy.

Yliopistojen ensimmäinen valtakunnallinen yhteishaku toteutettiin sähköisenä vuonna 2010. Samalla yhtenäistettiin

ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen hakuaikoja. Uusien oppilaiden osuus opiskelupaikan saaneista ja sen vastaanotaneista oli edellisvuoden tapaan hieman yli 35 %. Opiskelijavalintoja kevennettiin ja opetusta kehitettiin edelleen.

Opintoprosessin tehostamista koskevia tavoitteita kirjattiin ammattikorkeakoulujen sopimuksiin vuosille 2010–2012.

Korkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittäminen aloitettiin, samoin aloitettiin uuden vuonna 2013 käyttöön otettavan ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteisen sähköisen hakujärjestelmän kehittäminen.

TYÖRYHMÄLTÄ EHDOTUS OPINTOJEN ETENEMISEN PULLONKAULOJEN KARSIMISEEN

Opetusministeriön työryhmän maaliskuussa 2010 ehdottamalla uudistuksella nopeutettaisiin nuorten siirtymistä toiselta asteelta korkeakouluopintoihin. Ehdotus mahdollistaa käytävissä olevien opiskelijapaikkojen tehokkaan käytön, kun korkeakoulujen sisäinen liikkuvuus saadaan pois ensimmäistä opiskelupaikkaa hakeville tarkoitetusta yhteishausta. Työryhmän ehdotukset muodostavat kokonaisuuden, jonka toteuttaminen nopeuttaisi korkeakoulututkinnon suorittaneiden siirtymistä työmarkkinoille vähintään vuotta nuorempina kuin nykyisin.

AIKUISKOULUTUKSEN KOKONAISUUDISTUS

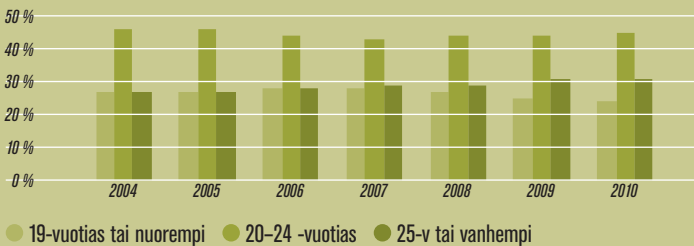
Aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen toimeenpanoa jatkettiin. Ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen tarjontaa lisättiin. korkeakoulutettujen oppisopimustyyppistä täydennyskoulutusta laajennettiin. Aikuiskoulutusetuuksien laajentaminen lisäsi aikuiskoulutukseen osallistumista jopa ennakoitua enemmän.

Vapaan sivistystyön kehittämisohjelman toimeenpanoa jatkettiin. Valmisteltiin vapaan sivistystyön lainsäädäntöön muun muassa perustamishankejärjestelmän uudistusta koskevat muutokset, otettiin käyttöön laatu- ja kehittämisrahoitusavustukset sekä jatkettiin oppilaitos- ja ylläpitäjäkenteen kehittämistyötä.

OPETTAJIEN KELPOISUUSTILANNE PARANTUNUT

Vuoden 2010 tietojen mukaan perusopetuksen rehtoreista ja opettajista on muodollisesti kelpoisia 89,9 %. Lukiokoulutuksen rehtoreista ja opettajista on muodollisesti kelpoisia 95,5 % ja ammatillisen koulutuksen opettajista ja rehtoreista 72,6 %.

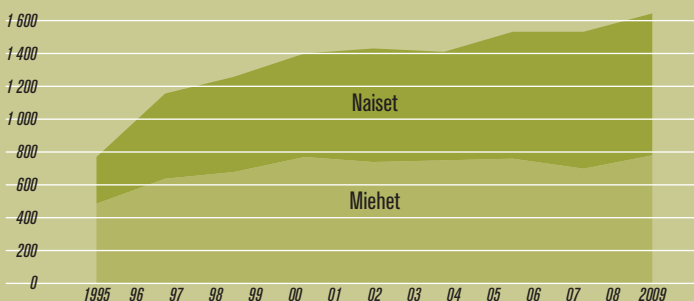
Yliopistoissa opiskelupaikan vastaanottaneet ikäryhmittäin



Korkeakoulututkinnon suorittaneiden keski-ikä (mediaani)



Tohtorintutkinnot



Aikuiskoulutuksen tutkintoon johtava/valmistava koulutus

	2006	2007	2008	2009	2010
Lukiokoulutus					
• uudet opiskelijat	4 300	4 300	4 200	4 200	5 030
• opiskelijamäärä	11 700	11 500	11 200	11 200	12 030
Oppilaitosmuotoinen näyttötutkintoon valmistava ammatillinen peruskoulutus					
• uudet opiskelijat	7 120	7 820	8 270	10 160	10 000
• suoritettut tutkinnot	3 760	4 220	3 650	4 230	4 500
• opiskelijamäärä	13 100	13 300	14 020	15 460	17 260
Oppisopimuksena järjestetty ammatillinen peruskoulutus					
• uudet opiskelijat/aloittaneet	9 470	12 280	12 360	7 050	5 500
• suoritettut tutkinnot	3 300	3 460	4 050	5 590	6 000
• opiskelijamäärä	15 050	19 730	22 830	18 380	15 190
Oppilaitosmuotoinen ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava ammatillinen lisäkoulutus					
• uudet opiskelijat	14 445	13 219	13 200	13 800	13 900
• suoritettut tutkinnot	8 377	8 833	8 900	9 200	9 600
• opiskelijamäärä	28 389	28 048	28 000	28 900	28 800
Oppisopimuskoulutuksena järjestetty ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistava ammatillinen lisäkoulutus					
• uudet opiskelijat	12 050	15 701	16 900	17 900	17 050
• suoritettut tutkinnot	7 786	7 517	7 800	8 100	8 700
• opiskelijamäärä	22 150	24 500	27 131	29 025	27 181
Ammattikorkeakoulututkinnot (perustutkinto)					
• aloittaneet	6 230	6 210	6 260	6 800	7 100
• suoritettut tutkinnot	4 100	3 865	3 741	3 428	3 710
• opiskelijamäärä	18 300	18 600	19 600	20 500	21 700
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot					
• aloittaneet	1 220	1 770	1 990	2 380	2 722
• suoritettut tutkinnot	150	360	680	940	1 253
• opiskelijamäärä	2 070	3 300	4 530	5 540	6 580

Tutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen

		Tutkinnon suorittaneet yhteensä	Päätöimiset työlliset	Työlliset opiskelijat	Työlliset yhteensä, %	Päätöimiset opiskelijat	Opiskelijat (ei työlliset opisk.) %	Työttömät	Muut
Ylioppilastutkinto	2007	30 885	5 495	8 125	44	11 870	38	602	4 793
	2008	31 009	5 469	8 613	45	11 619	37	715	4 593
	2009	30 381	5 057	7 469	41	12 186	40	993	4 676
Toisen asteen ammatillinen tutkinto	2007	52 205	32 825	6 060	74	3 690	7	4 847	4 783
	2008	53 579	33 747	5 782	74	3 480	6	5 892	4 678
	2009	53 404	30 178	5 525	67	4 117	8	8 265	5 319
Ammattikorkeakoulututkinto	2007	20 334	16 412	1 627	89	686	3	905	704
	2008	20 054	16 341	1 554	89	612	3	939	608
	2009	20 535	15 800	1 663	85	836	4	1 540	696
Ylempi korkeakoulututkinto	2007	12 912	9 181	2 148	88	594	5	474	515
	2008	13 573	9 907	2 077	88	522	4	566	501
	2009	21 249	15 352	3 001	86	778	4	1 210	908

OSAAVA-OHJELMA TURVAA PÄTEVÄN OPETUSHENKILÖSTÖN

Pätevän ja osaavan opetushenkilöstön saatavuuden turvaamiseksi käynnistettiin Osaava-ohjelma, joka ulottuu vuoteen 2016. Tavoitteena on opetustoimen henkilöstökoulutukseen osallistumisen, täydennyskoulutuksen vaikuttavuuden ja työhyvinvoinnin lisääminen. Osallistuneiden määrä valtion rahoittamassa opetustoimen henkilöstökoulutuksessa nousi Osaava-ohjelman ansiosta noin neljänneksellä. Koko valtion rahoittamaan opetustoimen henkilöstökoulutukseen osallistui noin 40 000 henkeä.

MAAHANMUUTTAJAJEN KOULUTUS

Maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja aikuisten koulutusmahdollisuuksien parantamiseen kohdistettiin toimia kaikilla koulutusasteilla. Maahanmuuttajataustaisen opetushenkilökunnan täydennyskoulutusta laajennettiin. Ammattikorkeakoulut käynnistivät maahanmuuttajille koulutusta, jonka tavoitteena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet ammattikorkeakouluopintoja varten.

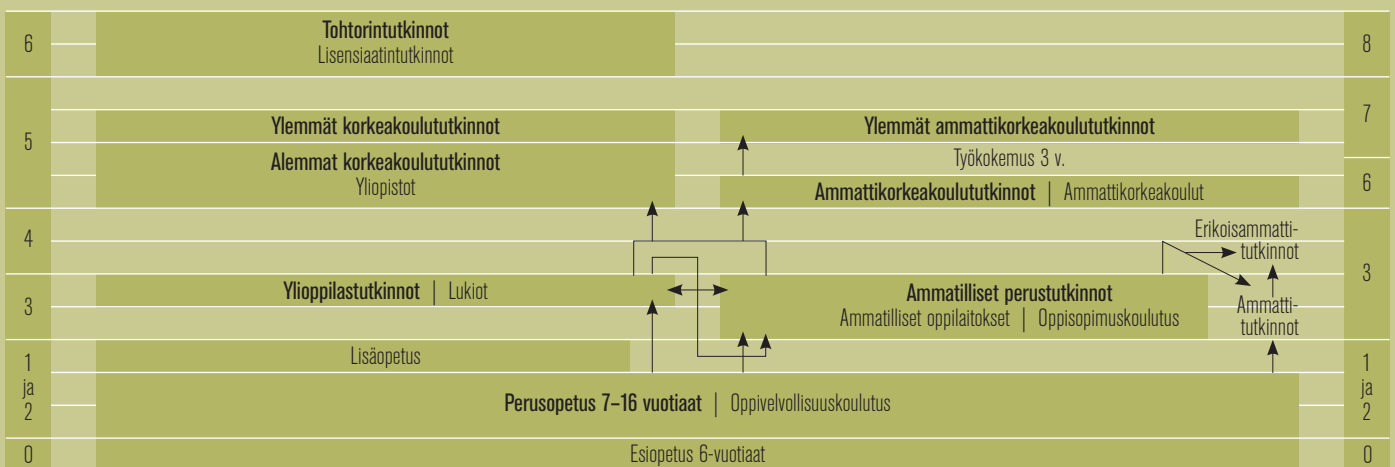
TUTKIMUKSEN EDELLYTYKSIÄ VAHVISTETTIIN

Perustutkimuksen edellytyksiä vahvistettiin lisäämällä Suomen Akatemian kilpailtua tutkimusrahoitusta. Painopisteitä olivat tutkimuksen laadun, tutkijankoulutuksen ja tutkijanuran kilpailukyyn kehittäminen, tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen tehostaminen sekä kansainvälistyminen. Tutkijakunnan määrän ja tason riittävyys varmistettiin panostamalla pitkäjänteisesti tutkijankoulutukseen ja tutkijanuran kehittämiseen. Tietohuollon instituutioiden ja rakenteiden kehittämistä jatkettiin.

Tutkimuksen infrastruktuureihin suunnattiin 26 miljoonaa euroa. Tuettiin Akatemian tutkimusmäärärahoilla ESFRI-ohjelmaan kuuluvien ICOS-hankkeen ja biotieteiden hankkeiden kansallista valmistelua. Suomi allekirjoitti Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitoksen (FAIR) perustamista koskevan yleissopimuksen.

Sektoritutkimuksen neuvottelukunta ja sen jaostot arvioitiin. Tutkimus- ja innovaationeuvosto hyväksyi koulutus-, tutkimus- ja innovaatiopoliittisen linjaraportin vuosille 2011–2015.

Suomen koulutusjärjestelmä



ISCED-luokitus: 0 Esiaste | 1–2 Perusaste | 3 Keskiaste
4 Ylempi keskiaste | 5 Korkea-aste | 6 Tutkija-asteen koulutus

Opetushallinnon koulutusluokitus: 0 Esiaste | 1–2 Perusaste | 3 Toinen aste
6 Alempi korkeakouluaste | 7 Ylempi korkeakouluaste | 8 Tutkijakoulutusaste

OPINTOTUKI KANNUSTAMAAN PÄÄTOIMISEEN OPISKELUUN

Opintotukea kehitettiin vuoden 2010 aikana. Korkeakoulu-opintojen edistymisen seuranta ja toisen asteen opintotuen ja opiskelijoiden asumisen tukemisen kehittämissuunnitelmissä esitettiin parannuksia opintotuen käytön suunnitelmallisuuteen ja tukiajan riittävyteen. Päätoimista opintoihin keskittymistä opintotukiaikana päätettiin parantaa. Opiskelijoiden toimeentuloon ja opiskeluun vaikuttavia tekijöitä kartoitettiin lokakuussa 2010 julkaistussa Opiskelijatutkimus 2010 -hankkeessa.

Opintotukimenot olivat yhteensä lähes 881 miljoonaa euroa. Opintotuen saajien määrä kasvoi noin yhden prosentin. Opintolainan valtiontakauksen saaneita opiskelijoita oli noin 133 000 eli 39 % kaikista tuen saajista. Koulumatkatukea sai 67 000 opiskelijaa, eli lähes joka kolmas lukioissa ja ammatillisien oppilaitoksessa ammatillista perustutkintoa suorittava opiskelija.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot

	Yritykset		Julkinen sektori		Korkeakoulusektori		Yhteensä	Realimuutos ed. vuodesta %	T&k-menojen BKT-osuus %
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%			
1999	2 643,9	68,2	470,1	12,1	764,8	19,7	3 878,8	14,6	3,16
2000	3 135,9	70,9	497,4	11,2	789,3	17,8	4 422,6	11,1	3,34
2001	3 284,0	71,1	500,9	10,8	834,1	18,1	4 619,0	1,4	3,30
2002	3 375,1	69,9	529,7	11,0	925,6	19,2	4 830,3	3,3	3,35
2003	3 527,9	70,5	515,4	10,3	961,7	19,2	5 005,0	4,3	3,43
2004	3 683,5	70,1	530,1	10,1	1 039,8	19,8	5 253,4	4,4	3,46
2005	3 876,9	70,8	554,7	10,1	1 042,1	19,0	5 473,8	3,7	3,48
2006	4 107,8	71,0	574,2	10,0	1 079,2	18,7	5 761,2	4,4	3,45
2007	4 513,4	72,0	564,7	9,0	1 164,6	18,7	6 242,7	5,2	3,47
2008	5 102,0	74,3	588,5	8,6	1 180,6	17,2	6 871,1	8,1	3,72
2009	4 847,2	71,4	656,5	9,7	1 282,8	18,9	6 786,5	- 2,2	3,96
2010*	4 919,3	71,0	644,5	9,3	1 362,0	19,7	6 925,8	- 0,1	3,90

* Tilastokeskus, arvio kyselyvastausten ja muiden laskelmien perusteella. Yritysten tarkentuneet raportointikäytännöt selittävät kasvusta vuosien 2007 ja 2008 välillä noin 350 milj. euroa.



KULTTUURI LIKUNTA NUOR



ISO

Kulttuurin yhteiskunnallinen merkitys on kasvussa. Taiteen ja kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön rahoitus kasvoi koko vaalikauden, yhteensä 50 prosenttia. Kasvulla on voitu tukea monipuolisesti toimialan hankkeita, eri taiteenaloja, liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja nuorisotyötä.

KULTTUURIPOLITIIKAN KEHITYKSELLE HYVÄT EDELLYTYKSET

Valtion tuki taiteelle ja kulttuurille lisääntyi vuodesta 2007 vuoteen 2010 yli 85 miljoonaa euroa. Määrärahat kasvoivat vuonna 2010 yli 25 miljoonalla eurolla. Määrärahakasvu on osoitus kulttuurin yhteiskunnallisen ja taloudellisen merkityksen kasvusta. Kasvulla on voitu tukea kaikkia taiteenaloja sekä laitoksia, järjestöjä, taiteilijoita ja eri kehittämiskohteita.

Eduskunnalle annettu kulttuurin tulevaisuuden selonteko sisältää keskeiset linjaukset ja toimenpide-ehdotukset kulttuuripolitiikan kehittämiseksi ja antaa hyvän pohjan pyrkimyksille parantaa kulttuuripolitiikan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Selonteko käsiteltiin eduskunnassa vuoden 2011 alussa.

Kulttuurihallinnon rakenteelliseksi kehittämiseksi valmisteltiin lakiesitys Taiteen keskustoimikunnan muuttamisesta Taiteen edistämiskeskukseksi. Tässä vaiheessa esityksestä toteutui ainoastaan Valtion taideteostoimikunnan siirto Valtion taidemuseon yhteyteen sekä taiteilijaprofessorin virkojen muuttaminen taiteilija-apurahoiksi.

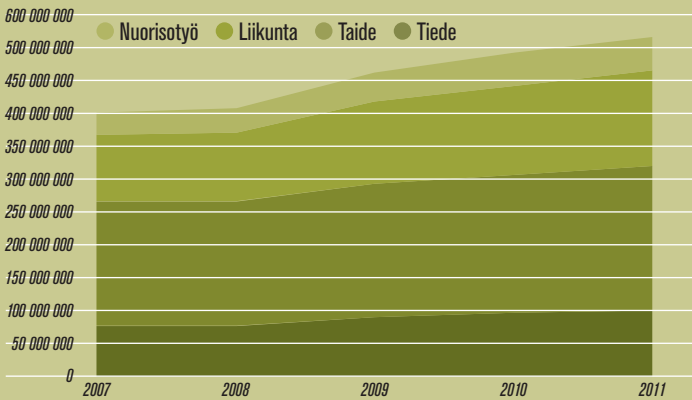
KULTTUURIPALVELUIDEN SAATAVUUDEN JA SAAVUTETTAVUUDEN TURVAAMINEN

Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuudet kasvoivat vuosina 2008-2010 lähes 80 %. Tämä on turvannut taide- ja kulttuurilaitosten aktiivisen toiminnan, palvelut sekä taide- ja kulttuurialan ammattilaisten työllisyyttä.

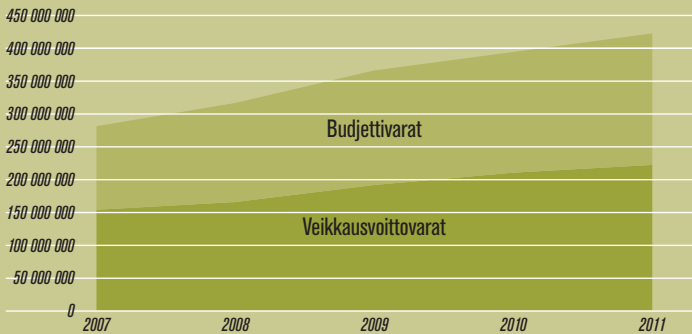
Tanssitaidetta on viety eri puolille Suomea tanssin aluekeskusverkoston kautta. Näyttämö-, tanssi-, sävel- ja sirkustaitteen vapaan ammattilaiskentän ryhmien toimintamahdollisuuksien parantamisesta valmistuivat työryhmäehdotukset vuoden 2011 alussa. Taikalamppu-toiminnan turvin lasten taidepalveluiden tarjonta on lisääntynyt ja kynnys osallistua taidekasvatukseen on madaltunut.

Taiteesta ja kulttuurista hyvinvointia -toimintaohjelman 2010–2014 mukaisia hankkeita on käynnistynyt eri puolilla

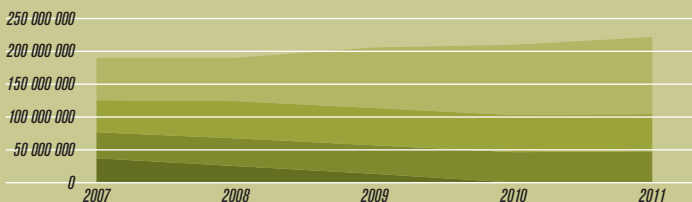
Veikkausvoittovarat tieteeseen, taiteeseen, liikuntaan ja nuorisotyöhön | euroa



Valtion rahoitus taiteeseen (ilman kirjastoja) | euroa



Veikkausvoittovarat taiteeseen | euroa



- Muu harkinnanvarainen tuki
- Ooppera ja kansallisteatteri
- Museot, teatterit ja orkesterit (vos)
- Kirjasto (vos)

Elokuvakulttuurin tukeminen | euroa



- Lasten ja nuorten elokuva
- Elokuvakulttuurin edistämiseen
- Elokuvateattereiden digitointi
- Elokuvan tuotantoon ja levitykseen

maata. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuusohjelmassa 2005–2010 on vammaisyhteisöjen ohella kiinnitetty huomiota monikulttuurisuuteen sekä alueellisen toiminnan kehittämiseen.

Kulttuuritilaisuuksissa käyminen on lisääntynyt 2000-luvulla. Kulttuuritilaisuuksissa käyvien osuus väestöstä on kasvanut 76 prosentista 83 prosenttiin. Eri väestöryhmien väliset erot käynneissä ovat tasoittuneet.

AUDIOVISUAALINEN KULTTUURI JA MEDIAKASVATUS

Elokuvakulttuurin määrärahojen kasvu on vahvistanut kotimaisen elokuvan monipuolisuutta ja laatua sekä vauhdittanut kotimaisten elokuvien katsojaosuuden (27 %) kolmenkymmenen vuoden ennätystulokseen (yli 2 miljoonaa katsojaa). Laki-uudistus Valtion elokuvatarkastamon muuttumisesta Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukseksi (MEKU) on kehittänyt lapsille turvallisen mediaympäristön ja mediakasvatuksen kansallisen koordinoinnin edellytyksiä oikeaan suuntaan.

LUOVAN TYÖN TEKIJÖIDEN ASEMAN PARANTAMINEN

Taiteilijoiden toimeentuloedellytysten kehittämistarpeista tehty selvitystyö osoitti huomattavia puutteita omaa työtään tekevien taiteilijoiden työllisyysturvassa. Selvityshenkilön ehdotusten pohjalta käynnistettiin hallinnonalojen välinen yhteistyö toimeentuloa ja työllisyyttä edistävien toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Valtion taiteilija-apurahojen määrä lisääntyy 545 apuraha-vuodesta 567:ään. Vuosittain myönnettävien uusien ylimääräisten taiteilija-eläkkeiden määrä nousee 16 täyttä eläkettä vastaavalla määrällä vuonna 2011, jolloin täysien eläkkeiden määrä on 51.

LUOVAA TALOUTTA VAHVISTETTIIN

Taide ja kulttuuri vaikuttavat sekä suoraan että välillisesti kilpailukyvyyn lisääntymiseen. Erityisesti suurten kaupunkien taloudessa kulttuuri toimii merkittävänä kehityksen veturina. Kulttuurin kulutus yksityisistä kulutusmenoista oli vuonna 2008 lähes 7 %. Kulttuurialojen tuottama arvonlisäys – n. 5,1 mrd. euroa – on 3,2 % BKT:sta.

Kulttuuriviennin kehittämisohjelma 2007–2011 on mahdollistanut kymmenien vientihankkeiden toteuttamisen, vahvistanut ministeriöiden yhteistyötä ja täsmentänyt kuvaa viennin rakenteellisista pullonkauloista. Ohjelman puitteissa rahoitettiin Kiinan kulttuurimarkkinoille pääsyyn tähdännyt Shanghaiin

maailmannäyttelyn kulttuuriohjelma. Finpron vetämässä luovien alojen kansainvälistymishanke Luovimossa on syntynyt myös yritysten yhteistyöhankkeita.

ESR-rahoitteisessa Luovien alojen yritystoiminnan kasvun ja kansainvälistymisen kehittämissuunnitelman 2007–2013 hankkeissa oli mukana vuoden 2010 lopussa yli 2100 henkilöä ja yrityksiä lähes 500.

Helsinki sai World Design Capital -statuksen vuodelle 2012 ja toteutukseen myönnettiin valtionrahoitusta 5 miljoonaa euroa, josta opetus- ja kulttuuriministeriön osuus oli 2 miljoonaa euroa. Turun Euroopan kulttuuripääkaupunki -vuotta 2011 tuettiin myös. Valtion kokonaisrahoitus on noin 18 miljoonaa euroa, joka tulee lähes kokonaan opetus- ja kulttuuriministeriön budjetista.

KULTTUURIPERINTÖ JA KIRJASTOT

Kulttuuriperinnön säilyttämiseksi on lisätty rakennusperinnön hoitoon ja kunnossapitoon varattuja avustussuorituksia. Vuoden aikana käynnistettiin paikallismuseotoiminnan kehittämistyö ja Valtion taidemuseon kansainvälinen arviointi.

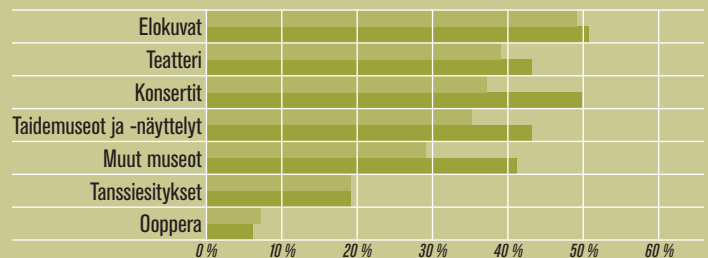
Kansallisen digitaalisen kirjaston valmistelu eteni. Vuonna 2010 hankkeessa digitoitiin lähes 9 miljoonaa erilaista kohdetta kirjastojen, arkistojen ja museoiden kokoelmista ja käynnistettiin kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen asiakasliittymän pilotointi.

Kirjastojen määrä on vähentynyt hieman. Lainausta ja fyysiset kirjastokäynnit ovat pysytelleet entisellä tasolla, mutta verkkokäynnit lisääntyneet huomattavasti. Verkkopalveluja onkin uusittu ja monipuolistettu.

TEKIJÄNOIKEUDET

Tekijänoikeuskysymykset ovat olleet julkisen mielenkiinnon kohteina. Tekijänoikeustoimikunta on tarkastellut tekijänoikeuslain selkiyttämismahdollisuuksia. Erisuuntaiset intressit vaikuttavat toimikunnan työskentelyyn. Laillisen jakelun edistämistä ja laittoman jakelun estämistä on tuettu nuorten asenteisiin kohdistuneella kampanjalla. Eduskunnalle annettiin lakiesitys teleoperaattoreiden veloitteesta välittää liittymähaltijalle ilmoitus tekijänoikeuden loukkauksista. Kansallisen aineettomien oikeuksien strategian toimenpiteitä on toteutettu tukemalla tekijänoikeudellista osaamista opettajien, luovien alojen ammattilaisten ja yritysten parissa. Yksityisen kopioinnin hyvitysmaksujärjestelmän kehittämistarpeita selvitettiin ja laajennettiin maksu ulkoisiin kiintolevyihin.

Kulttuuritilaisuuksissa käyminen 12 kk aikana

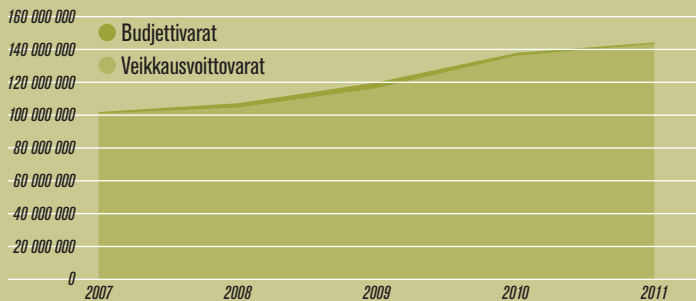


● 1999 ● 2009 10 vuotta täyttänyt väestö. Tilastokeskus.

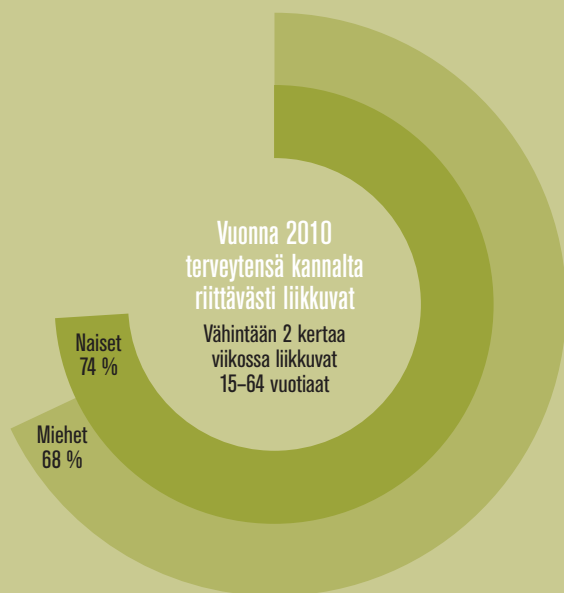
Kulttuuri ja kansalaiset

	2008	2009	2010
Valtionosuuden piirissä olevien teattereiden ja Kansallisteatterin kävijät	2 645 000	2 588 000	2 700 000
Museoiden kävijämäärät valtionosuuden piirissä ja muissa päätoimisesti hoidetuissa museoissa	5 144 000	5 143 000	4 967 000
Valtionosuuden piirissä olevien orkestereiden, Radion Sinfoniaorkesterin ja Kansallisoopperan kuulijat	1 029 000	900 000	1 050 000
Kotimaisten pitkien elokuvien teatteriensit-illat	15	20	23
Kotimaisten elokuvien katsojat elokuvateattereissa	1 586 000		2 073 000
Yleisten kirjastojen kokonaislainaus	99 260 000	98 786 000	99 500 000
Fyysiset kirjastokäynnit	55 611 000	54 347 000	56 000 000
Kirjastojen verkkokäynnit	45 957 000	51 503 000	50 000 000
Kulttuuritapahtumissa käynnit	1 920 000	1 870 000	2 030 000

Valtion rahoitus liikuntatoimeen | euroa



Valtion rahoitus nuorisotyöhön | euroa



SUOMI-PALKINNOT SEITSEMÄLLE

Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin on palkinnut seitsemän eri taiteenalan edustajaa Suomi-palkinnoilla. Vuoden 2010 palkinnon saivat näyttelijä Hannu-Pekka Björkman, kirjailija Leena Krohn, graafiset suunnittelijat Kaisa ja Christopher Leka, säveltäjä Magnus Lindberg, vaatesuunnittelija Marja Rak ja sarjakuvataiteilija Jussi Tuomola. Suomi-palkinto myönnetään tunnustuksena merkittävästä taiteellisesta urasta. Perusteena voi myös olla huomattava saavutus tai lupaava läpimurto.

LISÄÄ LIIKUNTAA

Vapaa-ajan liikuntaa vähintään kaksi kertaa viikossa, ainakin puolen tunnin ajan sanoo harrastavansa 66 % miehistä ja 72 % naisista. Vapaa-ajan liikunta on lisääntynyt 1970-luvulta alkaen. Lapsista ja nuorista (3–18 -vuotiaat) 92 % kertoo harrastavansa urheilua tai liikuntaa. Lasten ja nuorten urheilun ja liikunnan harrastaminen on yleistynyt. Samanaikaisesti lasten ja nuorten on arvioitu olevan huonokuntoisempia kuin ennen, sillä arkipäiväisen fyysisen aktiivisuuden määrä on vähentynyt.

Laajoja käyttäjäryhmiä palvelevien liikuntapaikkojen rakentamista ja korjaamista tuettiin tavoitteena liikunnan lisääminen. Vähän liikkuviin ja liikunnasta syrjäytyneisiin lapsiin ja nuoriin on kiinnitetty erityistä huomiota.

Liikkuva koulu -hankkeella lisätään kouluikäisten fyysistä aktiivisuutta liikunnallistamalla koulun toimintakulttuuria. Syksyllä 2010 toimintansa aloittaneissa 21 pilottihankkeessa esitään hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja. Fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmän avulla lisätään vertailu- ja seurantakelpoista tietoa lasten ja nuorten fyysisestä toimintakyvystä.

Vuonna 2010 avattiin Dopinglinkki -terveysneuvontapalvelu, jonka tavoitteena on vähentää dopingaineiden käyttöä ja käytöstä aiheutuvia terveyshaittoja tiedotusta lisäämällä.

LIIKUNNAN KANSALAISTOIMINTA

Yli 600 000 suomalaista tekee vapaaehtoistyötä liikunnan ja urheilun parissa. Palkattujen työntekijöiden määrä seuratoiminnassa on viime vuosina lisääntynyt ja kasvun ennakoidaan jatkuvan. Paikallisen seuratoiminnan kehittämishanke tukee seurojen edellytyksiä paikallistason työssä. Vuoden aikana valmisteltiin kehittämisohjelma maahanmuuttajien kotouttamiseksi liikunnan avulla.

HUIPPU-URHEILUUN MUUTOSTA

Suomalaisen huippu-urheilun toimintaedellytysten parantamiseksi käynnistettiin ns. muutostyöryhmän työskentely. Muutosryhmän tulee vuoden 2012 loppuun mennessä johtaa toimitatavan muutosprosessia yhdessä siihen sitoutuvien urheilun lajiliittojen kanssa.

Kansainvälisten urheilun suurtahtumien järjestämisen tueksi ministeriö myönsi Helsingin Olympiastadionin peruskorjaukseen noin 1,6 miljoonan euron valtionavustuksen. Dopingttestejä lisättiin tavoitteen mukaisesti. Kertomusvuonna myönnettiin 125 urheilija-apurahaa eli 30 enemmän kuin aiempina vuosina.

NUORISOTYÖN MÄÄRÄRAHAT KASVOIVAT

Lisääntyneillä nuorisotyön määrärahoilla on monin tavoin tuettu nuorten omaa toimintaa sekä kasvatuksellista nuorisotyötä. Vuonna 2010 vuosivastusta sai 130 valtakunnallista nuorisojärjestöä, nuorisotyön palvelujärjestöä ja nuorisotyötä tekevää järjestöä. Lasten ja nuorten kehittämissuunnitelman 2007–2011 toimenpiteistä suuri osa on joko toteutettu tai toteutuksessa.

ETSIVÄ NUORISOTYÖ TEHOKASTA

Työpajapalvelut edesauttavat nuoria työelämä- ja elämäntaitoihin. Ne kattavat 265 kuntaa eli 56 % kunnista, ja niiden alueella asuu noin 85 % maamme nuorista. Työpajatoimintaan osallistui vuonna 2010 noin 12 000 alle 29-vuotiaasta nuorta. Valtaosa työpajanuorista sijoittuu joko koulutukseen, työhön tai muuhun aktiiviin toimintaan työpajakson jälkeen 6–12 kuukauden aikana.

Monialainen yhteistyö ja etsivä nuorisotyö kunnissa turvattiin nuorisolain muutoksilla. Etsivää työparitoimintaa on voitu laajentaa 232 työntekijän voimin 192 kuntaan. Vuonna 2010 tavoitettiin yli 5 700 nuorta, joista 3 500 on ohjattu nuorten työpajoille, opiskelemaan tai muihin jatkotoimenpiteisiin.

LÄHES JOKAISELLA NUORELLA HARRASTUS

Nuorisotyön tavoitteena on nuorten aktiivisen kansalaisuuden tukeminen ja nuorten sosiaalinen vahvistaminen. Nuorten järjestöjäsenyydet ovat vähentyneet. Samanaikaisesti nuorten harrastustoiminta on kuitenkin lisääntynyt: 90 prosentilla 15–29 -vuotiaista nuorista on vähintään yksi harrastus.

Nuorten tieto- ja neuvontapalveluja laajennettiin edelleen. Palvelujen piiriin saatiin 271 kuntaa sekä 87 % maamme 13–24 -vuotiaista nuorista. Lisäksi nuorten aloitekanava- ja kuulemisjärjestelmää laajennettiin 140 kuntaan.

Vuonna 2010 valmisteltiin pilottihankkeena Euroopan neuvoston nuorisokomitealle raportti lasten ja nuorten osallisuudesta. Suomessa on ajanmukainen nuorisolainsäädäntö, jota vahvistaa valtioneuvoston hyväksymä horisontaalinen lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma.

SAMMON TEKIJÄT -TUNNUSTUSPALKINTO 10 NUORELLE

Kymmenen nuorta, jotka ovat olleet aktiivisia ja itse miettineet uuden tavan työllistyä, palkittiin 50 000 euron Sammon Tekijät -tunnustuspalkinnolla. Valtioneuvosto päätti kertaluontoisten tunnustuspalkintojen myöntämisestä 200-vuotisjuhlaistunnonsa.

HALLITUKSEN LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINNIN POLITIIKKAOHJELMA

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman saavutuksiin lukeutuu nuorisolain uudistus, joka mahdollistaa nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyä etsivän nuorisotyön vahvistamisella ja muulla sektorirajat ylittävällä toiminnalla. Nyt paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat.

Politiikkaohjelma on kehittänyt lasten hyvinvoinnin tietopohjaa. Politiikkaohjelman kautta lisättiin huomattavasti YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksesta tiedottamista valtiovalan taholta, erityisesti sopimuksen 20-vuotisjuhluvuonna vuonna 2009. Perheiden matalan kynnyksen palveluja on lisätty perhekeskumallin levittämisen kautta. Ohjelmassa ovat olleet esillä myös kysymykset lapsi-, nuoris- ja perhepolitiikan koordinaation vahvistamisesta.

HALLINTO

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Valtioneuvosto antoi periaatepäätöksen koulutusviennin strategisista linjauksista keväällä 2010. Strategian mukainen koulutusvientiklusterin perustamishanke on käynnistetty ja sen vetäjänä toimii Finpro.

YK:n kulttuuri-, tiede- ja kasvatusjärjestön Unescon toiminnasta tehtiin ulkoinen arviointi. Vuoden aikana valmisteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön Suomen Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuusohjelma 2011.

Suomen erinomainen menestyminen OECD:n Pisa-tutkimuksissa sekä yliopistojen rakenteellinen uudistus ovat vaikuttaneet siihen, että Suomen koulutusjärjestelmä on herättänyt suurta mielenkiintoa ulkomailla ja Suomessa vierailevissa valtuuskunnissa. Vuoden aikana opetus- ja kulttuuriministeriössä vieraili yhteensä 93 delegaatiota, joista ministerivierailuja oli 5, varaministeri/alueellinen ministeritasoisia vierailuja 11 ja parlamentaarikkovierailuja 10. Lukumäärältään eniten vieraita tuli Yhdysvalloista, Kiinasta, Japanista ja Venäjältä.

Kuva: Shanghai maailmannäyttelyssä Suomen Kirnu-paviljonkiin tutustui yli 5,3 miljoonaa vierailijaa.

HALLINNON KEHITTÄMINEN

Talousoikeuden vaikutukset heijastuvat hallinnonalan toimintaan tulevina vuosina. Osaamisen, luovuuden ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen ovat keskeisessä roolissa Suomen hyvinvoinnin ja menestyksen turvaamisessa. Samalla ministeriön hallinnonalan on asemoitava toimintansa vastaamaan muuttuvaa yhteiskunnallista tilannetta.

Ministeriön tulevaisuuskauppa – Osaava ja luova Suomi – valmistui syksyllä tulevan hallituskauden valmistelun tueksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön konserniohjausta ja -rakennetta koskevaa selvitystyötä valmisteltiin syksyn 2010 aikana. Siinä arvioitiin millainen hallinnonalan ohjauksen ja -rakenteen tulisi olla yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi. Selvityksen ehdotukset ovat käytettävissä seuraavalla hallituskaudella.

Aikuiskoulutuksen tehtävien uudelleen organisoinnilla turvattiin aikuiskoulutuksen, vapaan sivistystyön ja elinikäisen oppimisen tarvitsemat voimavarat ja laadukas kehittäminen ministeriössä myös tulevaisuudessa. Korkeakoulujen aikuiskoulutuksen tehtävistä vastaa korkeakoulu- ja tiedeyksikkö. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta vastaa kokonaisuudessaan ammatillisen koulutuksen yksikkö. Vapaan sivistystyön tehtävistä vastaa yleissivistävän koulutuksen yksikkö.

Ministeriön sisäistä toimintaa sopeutettiin niukkeneviin taloudellisiin resursseihin. Tehtäväkartoituksessa nostettiin esille ministeriön toimintakykyä ja toiminnan tehostamista koskevia esityksiä. Ylijohtajien johdolla valmistui ministeriön toimintamenojen säästöohjelma, jolla pyritään pidemmän aikavälin säästöihin ministeriössä lähivuosina. Näiden pohjalta toimintaa kehitettiin ministeriössä.

Toukokuun alussa 2010 opetusministeriön nimi muuttui opetus- ja kulttuuriministeriöksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätökset | 1 000 euroa

	2008	2009	2010
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	5 686 132	5 978 005	6 374 434
Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	274 408	243 441	116 535
Yleissivistävä koulutus	667 190	700 363	841 915
Ammatillinen koulutus	600 816	636 462	674 584
Aikuiskoulutus	471 754	492 317	498 270
Korkeakouluopetus ja tutkimus	2 397 886	2 477 302	2 754 473
Opintotuki	782 752	869 466	880 997
Taide ja kulttuuri	337 578	375 409	400 642
Liikuntatoimi	106 704	127 631	137 670
Nuorisotyö	47 045	55 613	69 348

Hallinnonalalle kuuluvat virastot sekä osakeyhtiöt

Arkistolaitos

Celia - Näkövammaisten kirjasto

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO

Kansallinen audiovisuaalinen arkisto (KAVA)

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (Kotus)

Museovirasto

Opetushallitus (OPH)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM)

Opintotuen muutoksenhakulautakunta (Optum)

Suomen Akatemia (SA)

Suomenlinnan hoitokunta

Taiteen keskustoimikunta (TKT)

Valtion elokuvatarkastamo (VET)

Valtion taidemuseo (VTM)

Varastokirjasto

Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti (VIEI)

Ylioppilastutkintolautakunta (YTL)

Osakeyhtiöt:

CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Veikkaus Oy

Certia Oy



Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet
Ministry of Education and Culture
Ministère de l'Éducation et de la culture

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:22

ISBN 978-952-263-052-0 | ISBN 978-952-263-053-7 (PDF)
ISSN-L 1799-0343 | ISSN 1799-0343 (painettu) | ISSN 1799-0351 (PDF)
Julkaisu on saatavissa osoitteesta: www.minedu.fi